

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Cap. XVII. Bulla pro Defunctis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

tutione incertorum, qua gratia semel habita, nihil refert Bullam conservare.

5. Secundo, potest quis ita argumentari contra Inscriptionem nominis in hunc modum. In Bulla Compositionis hodie necesse est, ut inscribatur nomen accipientis sub pena Compositionis gratiam non obtinendi, ut apparet ex verbis n. 2. recitatis; ergo sic erit bulla communis, & tamen supra §. 2. diximus ex Bardi in hac communi Bulla expediens id esse non necessarium.

Respondet similis modo, quo respondimus ad praecedens argumentum, non esse scilicet id mirum, quia in textu bullae communis non apparet, saltem manifeste in illa sententia P. Bardi verba, quae annullent concessionem, si non scribatur nomen, ut ibidem dicto §. 2. legisti. At vero apparet clare in Bulla Compositionis, ut jam item modo legisti n. 2. Atque hoc est secundum notabile discrimen inter has duas Bullas.

Cur autem hoc? Respondet, me putare, Pontifici satis fuisse, rationem honoris recipientis bullam habuisse, dum non requiritur, ut haec Bulla conservaretur; unde eadem non visum est necessarium concedere, seu permittere, ne inscriberetur nomen.

Respondet secundo. Rationem, cur hoc discrimen voluerit Pontifex, Pater Bardi afferre debet, non autem nos, qui citato §. 2. docuimus, scribendum esse nomen, etiam in Bulla communi.

CAPVT XVI.

Concessio Gregorii XIII. per quam bis Bulla sumi potest.

EA sic habet apud Gal. in cal. lib. claus. 11. & apud Trull. l. 1. de bull. §. 8.

Ac etiam, ut omnes Christi fideles, non tantum semel, sed bis, singulo quoque anno, servatis tenore, & forma praedictis, quibus eodem anno idem Summarium sumpservint, tam pro se, quam per modum suffragii, pro Animabus in Purgatorio detentis, indulgentis, Concessionibus, Gratiis, & indulgentiis praedictis uti & potius, & gaudere, ac dictorum bonorum spiritualium participes fieri valeant, in Domino misericorditer concedimus, & indulgemus.

§. Unicus. De secunda praedicta Bulla, qua eodem anno recipi potest.

Cum haec Bulla sit mera extensio ad solam iteratam receptionem (sed certe non ad tertiam) ideo omnia sunt pro illa servanda, quae diximus praecedentibus, nam propterea non sunt repetenda. Notanda tantummodo sunt duo.

2. Primo, hanc secundam bullam posse sumi simul cum prima, vel postea intra annum, quando liberit. Ita Gallegus claus. cit. it. Interviet autem illa, sive pro toto anno, si initio accepisti, sive pro solo tempore, quo sumpsisti, usque ad anni finem. Interviet, inquam, pro tribus Privilegiis. Puta primo, ut possit acquirere iterum Indulgentiam plenariam in vita, & iterum in morte, licet per primam bullam eam acquisieris. Secundo, ut obtineas iterum absolutionem ab iis reservatis, à quibus semel forte absolutus fuisti per primam bullam. Tertio, poteris iterum, seu bis, accipere eodem anno bullam pro defunctis, de qua c. seg. atque adeo bis applicare pro ipsis plenariam Indulgentiam.

3. Notandum secundo elemosynam pro hac secunda receptione bullae, conferri debere à privatis, duorum realium, ab insignibus vero personis, octo; Hoc est, praeter elemosynam dariam pro prima bulla, debet alia similis pro hac secunda portigi, ut diximus c. 3. §. 7. n. 10.

Atque haec de bulla Vivorum, sequitur de Bulla pro Defunctis, quae qua Bulla Compositionis brevis, sed pro

praxi, ad quam semper intendimus, sufficiens explicatio.

CAPVT XVII.

De Bulla pro Defunctis.

1. IN Bulla Latina sic habetur.

Item, eadem Indulgentia (uicque enaria) suffragabitur per modum suffragii, animabus defunctorum, pro quibus in huiusmodi subsidium (nunc belli contra infideles) proficisci, vel milites mitti contigerit, aut pro quibus non euntes, nec in teretes, tamen elemosynas de bonis suis iuxta taxam per Commissarium, personarum qualitate inspecta, faciendam, pro Religionis defensione contulerint.

§. I. Explicatur illa (per modum suffragii.)

1. Quomodo si quis in carcere esset detentus ob debita, quibus premitur, duplici posset modo liberari, primo, si Princeps illum absolvet per sententiam, vel alio legitimo modo ab eisdem debitis; secundo, si amicus aliquis offerret creditoribus solutionem dictorum debitorum; quorum prior liberatio dicebat haberi per absolutionem, posterior per modum auxilii, quod per absolutionem satisfactionis affertur ab amico; Ita anima, quae exilit in Purgatorio posset liberari, primo, si Deus, vel delegatus ab illo illam absolvet. Secundo, si quis per sua bona opera penalia offerret pro ipsa tantam satisfactionem, quanta sufficit ad debita dictae animae compensanda. Prior ex his modis vocetur absolutio, ut ita loquar, liberatio, seu condonatio, seu Indulgentia per modum suffragii, sive auxilii, ille enim, quia sua opera pro anima offert, auxilium affert animae.

2. Jam vero Summus Pontifex, cui dictum est, Quamvis solveris super terram, &c. concedit vivis per potestatem Judicariam, qua valet suos subditos absolvere, concedit, inquam, auctoritative Indulgentiam, & liberationem à poenis, quas illi debent: nam ex Thesoro Ecclesiae ipse, qui est eius administrator, & distributor satisfactionem tantam, auctoritate à Christo sibi communicata exhibet Deo, quantam debet Fidelis, cui Indulgentiam confert. At vero quia eidem Pontifici non sunt subditae animae Purgatorii, nec ab ipso legari, vel solvi auctoritative possunt, cum tamen possit idem per modum auxilii offerre Deo pro anima tantam satisfactionem, quantam ea anima debet, ad hoc enim non requiritur, quod anima sit illi subdita, ideo tunc dicitur, quod per modum suffragii, seu auxilii ejusmodi animas liberet. Unde videtur, non differre Indulgentiam Plenariam pro vivis ab Indulgentia Plenaria pro Defunctis; utraque enim animam liberat, solum pro vivis Pontifex, per Indulgentiam illam, remittit poenam juxta praedicta, ut administrator; pro Defunctis autem, ut auxilians. Haec tibi Minerva pro indolentibus delibasse si liceat.

3. An autem utraque haec satisfactio à Pontifice oblata Deo acceptetur ab ipso de condigno, & ex iustitia, ut tenent tanquam probabilis Trull. in Bull. dub. 4. num. 6. alique apud Bardi p. 4. de Bullar. tr. 2. ap. 2. scilicet 4. an potius de congruo ex liberalitate, & misericordia, ut tanquam probabilis tenent Soto in 4. disp. 19. q. 2. artic. 4. alique, quos sequitur ibidem Bardi, quamque valde rationabile existimat Bellam. l. 1. de Indulg. cap. 14. n. 4. ut item, an Deus illam acceptet infallibiliter, ut tenere consequenter debent Tullench. alique eum sequentes; an vero fallibiliter ut teneant alii cum Soto, sunt quaestiones Theologiae videndae apud praedictos, & apud Suarez. 3. p. tom. 4. disp. 84.

§. II.

§. II. *Conditiones requiritæ pro Bulla Defunctorum.*

1. **O**missis iis, quæ pertinent ad animas illorum, qui ad bellum contra infideles proficiscuntur, vel eorum, qui ad idem bellum Milites destinant; nostrum erit, de hodierna tantummodo communi praxi loqui, quæ fideles, data elemosyna (modo quo supra diximus c. 16. §. 1. n. 1.) Indulgentiam plenariam virtute bullæ applicant pro defuncto, hoc est *pro* anima existente in Purgatorio.

Hoc autem initio ne præterant duo. Primò, hanc indulgentiam, quæ per hanc bullam confertur, esse diversam ab illis indulgentiis stationum explicatis in superioribus, c. 10. quæ possunt etiam, ut *ibidem* vidimus, pro defunctis applicari. Secundò, à fidelibus solum designari animam, cui est applicanda indulgentia, at à Pontifice illam impartiri, ut latè diximus eodem cap. 10. §. 4. num. 2.

2. Quoniam autem hæc defunctorum bulla est bulla vivorum, ideo potest bis sumi modo dicto c. 16. n. 2. Debet item accipi, acceptari, ac retineri, seu conservari, modo, quo de bulla vivorum supra decrevimus c. 13. §. 2. & seqq.

3. Quid de inscriptione nominis?

Respondet propter eandem rationem, quia hæc est pars bullæ vivorum, idem dic, quod de inscriptione dicti nominis diximus *ibidem*.

4. Certè praxis est, in illa scribi nomen, tum ejus, qui bullam accipit, tum ejus, pro cuius anima accipitur. Verba hujus bullæ, quæ in regno nostro distribuitur, sunt sequentia.

Cor quanto vgi, Pietro Romano, daffivo due Reali di plata cioè d'argento che quello, che sta tassato, e dichiarato per noi il Dottor D. Pietro Paceo Commissario Generale della Sancta Cruciatæ a beneficio dell' Anima di Bernarado Amodeo, e vicevestivo in voi questa Santa Bolla, li è concessa l'Indulgentia sopradetta, &c.

Jam vero proprias difficultates ad bullam hanc pertinentes, hic subnectamus.

PRIMA DIFFICULTAS.

An qui bullam defunctorum accipit oporteat esse in statu gratia; ut Anima proficiat acceptatio, & applicatio pro illa?

5. Respondeo, valde probabile esse, non oportere propter rationem dictam c. 10. n. 3. sed quia alii sustinent oportere, ideo providum est consilium, ut proximè moriturus committat hæredi, ut sumat pro ipso, quando morietur, hanc bullam, nam quando deinde hæres illam accipiet vel applicabit id faciet nomine alieno, non proprio, unde certo non requiritur in hærede status gratia. Quemadmodum si meo servo peccatori jubeam elemosynam pauperi dare, nihil mihi officit ejus peccatum, quia non agit nomine suo, sed meo. Aliud simile consilium habebis *infra* n. 7.

SECUNDA DIFFICULTAS.

An hæc bulla possit applicari pro multis defunctis?

6. Respondeo. Ita putat Mendo, d. 36. n. 2. quo pacto, indulgentiæ fructus dividetur in illos plures pro rata. Sed illum audire non possum, si quidem in bulla hac, quæ distribuitur, expressè ponitur, ut modo vidisti, (*pro anima talis persone*) ergo solum pro una applicari potest, cui rationi nimis frigide ipse Mendo respondet, dum dicit, id poni, quia communiter fideles pro una anima solent applicare.

TERTIA DIFFICULTAS.

Quam ratione facienda est Applicatio?

7. Respondeo, modo duplici, vel nimirum primo, si qui accipit bullam determinet ipse, vel alius talium animam, vel secundo, si dicat seu intendant, se velle liberare illam animam, quam determinabit Deus. Ita docet Mendo l. c. & d. 13. n. 14.

At quoniam anima liberabitur, quando accipit Bullam, an quando applicatur? Respondeo, si Bullam recipiens erogata, seu promissa, modo supradicto, elemosynam simul applicat, tunc liberabitur, at si prius accipiat, sed inde ad tempus applicet, sanè liberabitur quando applicet. Ratio est, quia ultimum requisitum est applicatio. Unde, si tu, dum Bullam accipis, non sis in gratia, expedit, non applicare tunc, sed quando eris in gratia, ut nimirum securus opereris, propter illam opinionem, quæ requirit in Fideli gratia statum, ut is operetur utiliter pro Defuncto.

Nota semel facta applicatione pro anima v. g. Petri, te non habere potestatem applicandi alteri, quia facta est applicatio, jam suum effectum adæquate habuit tua Bulla.

QUARTA DIFFICULTAS.

An pro hac Bulla Defunctorum requiratur dari Elemosynam?

8. Respondeo. Requiritur; ita enim explicat, seu taxavit Commissarius, cui data est taxandi potestas.

Illud tamen ne ignorato, pro hac Bulla sufficere eandem quantitatem elemosynæ pro omnibus, live privatis sive insignibus personis; & quidem in nostro Regno duos Reales. Ratio est, quia pro viventibus distinctionem apposuit commissarius inter privatas & insignes, non autem pro Defunctis: & merito, quia voluit illis sanctis animabus favere liberalius.

QUINTA DIFFICULTAS.

An hæc defunctorum bulla possit sumi pro existente in alio Regno.

9. Respondeo verbis Ludovici à Cruce de bulla in titulo Proem. (*Concedit, inquit, S. Penitex, ut qui hanc defunctorum bullam sumpserint, possint cuicunque animæ in Purgatorio existenti applicare, dummodo duos argentes seu subsidium Belli contra infideles solvant, &c.*) Notas illud cuicunque animæ? Vivus ergo recipiens bullam, debet esse in Regno, ubi Bulla promulgatur, non autem necessarium illi, cui applicatur, vel applicanda est indulgentia.

SEXTA DIFFICULTAS.

An hæc Indulgentia possit acquiri pluries pro Defunctis?

10. Respondeo, solum semel cum una Bulla & iterum cum alia, sed tertio cum tertia, &c.

Illam autem opinionem Trull. putantis, quoties cum una Bulla applicatur à fideli qui Bullam hanc accepit, hæc indulgentia, toties indulgentiam acquirit pro anima multo videtur opinio nimis fictitia: nam cur requiritur nova concessio Pontificis, ut bis hæc Bulla sumi possit; quæ iterum acquiratur indulgentia? & cur fideles nunquam hac praxi quod sciamus, usi sunt?

11. Illud occasione hæc solet inquiri; cur bis in anno potest utiliter sumi hæc Bulla; imò cur fructuosum est, altero & altero anno pro eodem defuncto subinde bullam sumere. Ratio dubitandi est, quia si per unam bullam semel habita indulgentia, prorsus liberatur anima.

nimiam, iam non est opus alia secunda, multo minus tertia &c.

Respond. Sanè cum fructu pluries Bullæ sumuntur, quia possunt concurrere circumstantiæ, ob quas per priores Bullas non acquiratur indulgentiarum si accidat, non esse causam sufficientem, ad illam indulgentiam concedendam, si non sit in gratia, qui Bullam suscipit, applicatque (nam non est, nisi in opinione, quod in prædicto non requiratur gratia) denique Deus non acceptat (est enim in simili opinione, an Deus infallibiliter nec ne acceptet, ut §. præced. n. 3. indicavimus.) Addit Castropalaus de Bull. p. 1. n. 4. neminem scire posse, an opera ad Indulgentiam requisita ipse exequatur, prout Pontifex intendit, & necessarium est ad Indulgentiæ valorem, & rursus neminem scire an, etiam te ignorante, elemosina erogata pro Bulla sit aliena, vel an Depositarius, seu Distributor tibi dederit Bullam alterius; vel, an ipse sit actor, simulator, vel non legitimus Minister. Præstabit igitur iterata Bullarum acceptio, non pro defunctis modo, verumetiam pro viventibus. Quod dicitur de his Indulgentiis per Bullam: dic universaliter, de aliis Indulgentiis prudenter nimirum eas, pluries, & pluries sumi. Hæc tenus de Bulla defunctorum latius.

CAPUT XVII.

De Bulla Compositionis.

1. Per hanc Bullam concedit Pontifex fidelibus etiam Religiosis: ut vult Castrop. de Cru. p. ultimo, ipse initio: si quidem diximus supra c. 3. §. 2. n. 12. Religiosos posse omnibus Bullæ Cruciatæ Privilegiis frui, præter usum lacticiuorum, & quæ ad Sacramentum Pœnitent. pertinent, ut si forte habeant aliquid ex bonis male ablatis, vel retentis, facta elemosyna, postisque conditionibus mox explicandis, possint illa omnia sibi tuto conscientia retinere.

Huius autem concessionis iustitia & honestas ut etiam potestatis Pontificis ad illam exhibendam hic à nobis, qui solum ad praxim intendimus tanquam certa supponitur, videnda si placeat apud Trullench. Bardi, Lud. à Cruce, aliosque huius Bullæ diligentes explanatores.

Porro verba Pontificis hanc compositionem concedentis hæc sunt. *Et possit Commissarius componere super illicitè habitis, nec non super medietate legatorum omnium, quæ propter male ablata facta sunt, si Legatarij per annum in exactione negligentes fuerint, ac super illis quæ facta erunt (hoc est, quæ inveniantur esse iam facta) & quæ dicto anno durante fieri, si Legatarij inveniri non potuerunt, nec non super male ablatis, & per usurariam pravitatem, aut aliter male acquisitis, si in omnibus præmissis casibus, præterquam dicta annualis negligentia, personæ, quibus restitutio, seu solutio faciendæ est (prestito per restitutorem iuramento de diligentia per eum facta pro inveniendo Legatario seu Creditore, & minime invento) non reperiantur; possit, inquam, Commissarius componere, & ita debitorum liberari.*

Et paulò post.

Ita etiam datur facultas eidem Commissario componendi cum eis, qui ad restitutionem fructuum ex omissione horarum Canonicarum tenentur, ita, ut quantitas compositionis, pro medietate Ecclesiæ, vel aliis locis quarum vel quorum ratione horas prædictas recitare debent, & pro altera medietate, in subventionem huius negotij deitur.

§. I. Explicatur Caput illud primum se componendi, id est super illicitè habitis, & super male ablatis, aut aliter male acquisitis.

1. Illicitè habitæ seu retentæ sunt, quæ quamvis sine peccato, propter bonam fidem, vel ob iustum contractum, vel ob aliud habitæ olim fuerint, suo tamen

Part. III.

tempore restituta non sunt. Male vero ablata sunt illa, quæ cum peccato, & iniustitia surrepta fuerint, nec domino reddita, quod posterius magis magisque enodare volens Pontifex addidit, *& per usurariam pravitatem, aut aliter male acquisitis.*

2. Pro his igitur format Generalem hanc Regulam Trullench. in expof. Bul. compos. §. c. 19. Compositio de qua loquimur, generaliter fieri potest in omni eventu in quo constat, restitutionem faciendam esse ratione rei male acceptæ, vel iniuste retentionis, duobus conditionibus concurrentibus. Prima, ut, facta debita diligentia, dominus certus, aut eius hæres non appareat, (quam primam conditionem paulò post §. 5. nos illustrabimus.) Secunda, ut hæc bona ablata non fuerint ex confidentia huius Bullæ. De qua item conditione nonnulla nos addemus non multo post §. 7. n. 4.

3. Proferunt & illam aliam regulam Doctores apud eundem Trullench. ibid. l. 3. dub. 4. n. 4. Delugo d. 6. de infl. num. 134. Quotiescunque aliqua cedunt pauperibus, vel Locis Piis, hoc est, debent illis distribui, potest fieri compositio.

Signatè dictum est (cedunt) non vero dictum est (debentur) id quod sic explicat Andr. Mendo de. 35. de Bull. c. 2. n. 10. Si restitutio faciendæ sit Ecclesiæ (ait) ex eo quod fias aliqua in illam parata est non potest debitor componi per Bullas, quia à Pontifice, & Commissario non conceditur compositio de bonis, quæ certo domino debentur, at hic certus est dominus, nempe determinata illa Ecclesiæ. Nec conceditur de omnibus bonis pertinentibus ad pia opera, quorum Pontifex est administrator, sed de his, quæ non sunt ablata ab ipsis pijs operibus, & tamen restitutio esset ei faciendæ, vel quia dominus non est certus, vel quia bona turpiter acquisita sunt, & proprio domino non sunt reddenda. Hinc si quis abstinuisset bona pertinentia ad Ecclesiæ fabricam non posset per Bullam componi, sed deberet ipsi fabricæ restituere, &c.

Prædictarum Regularum ratio illa est, quia de his Pontifex Summus, ut administrator rerum etiam temporalium, quando ad bonum amandarum faciant, modo à Doctoribus latius explicato, potest disponere, atque adeo de illis compositionem concedere.

Iam vero, ut quæ sunt in titulo huius §. explicarentur, apposuit Commissarius Cruciatæ multos casus in ipso Summario vulgari, quod compositionem postulantibus distribuit, qui breviter sunt sequentes.

De a quistis cum peccato.

4. Et quidem quoad male ablata, quæ ex iniusta receptione, vel damnificatione debentur. Potest primo compositio expedi, (ait Commissarius) si Iudicis, si Advocati, si testes, si Notarij, si similes Officiales aliquid iniuste receperint, irant secundum regulas restitutionis restituere incertæ personæ obligentur; satisfacto semper illo, cui damnum fortasse ab ipsis illatum est. Nota aliquos Trull. l. c. 9. Henr. ex p. l. 7. c. 35. m. DD. compositionem hanc Iudicibus concedere solum super accepta ob administrationem iustitiæ in causis temporalibus; Sed Castropalaus de Bull. p. ult. ult. §. 2. n. 9. concedit, etiam in spiritualibus. Illam lege.

5. Secundo, si quis iniuste aliquid receperit, ut intecederet pro iniusta sententia, restituito semper damno parti læsæ.

6. Tercio, si in ludo per fraudem aliquid iniuste quis acquisierit ab eo quem nunc invenire non potest.

Nota, si tu forte luseris cum Beneficiario, vicerique illam partem superfluum, quamvis teneatur distribuere pauperibus, doceri à Delugo l. c. dictam partem deberi pauperibus, atque adeo posse, te de ea componi; at doceri à Bardi p. 3. r. 5. de c. 2. l. 3. pauperibus non deberi, neque componi te posse. Ratio huius posterioris sententiæ, quam libentius sequor, est, quia, cum sic hodie probabilis opinio Beneficiarium esse dominum,

Si etiam